

Vergaderjaar 2021–2022

31 839

Jeugdzorg

Nr. 878

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 september 2022

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft mij op 22 juni 2022 verzocht om te reageren op berichtgeving in het AD van 21 juni 2022: «Grote jeugdzorgaanbieder luidt noodklok: kan niet meer op tijd hulp leveren». In het artikel is aandacht voor de stichting Partners voor Jeugd. Deze stichting is een overkoepelend samenwerkingsverband van organisaties die actief zijn in de (preventieve) jeugdbescherming en jeugdreclassering.

In deze brief zet ik, mede namens de Minister voor Rechtsbescherming, op hoofdlijnen de korte- en lange termijnacties uiteen die wij nemen om het jeugdzorgstelsel in het algemeen en de jeugdbescherming en jeugdreclassering in het bijzonder te verbeteren. Voor een nadere uitwerking van alle maatregelen verwijzen wij u naar de brief m.b.t. jeugdbescherming die wij voor Prinsjesdag toegezegd hebben en gelijktijdig met deze brief aan uw Kamer is verstuurd.

Inleiding

De berichtgeving in het AD is zeer zorgelijk. Van ouders, kinderen, jeugdbeschermers, onderzoekers, inspecties en stakeholders krijgen wij consequent dezelfde boodschap: ouders en kinderen krijgen niet de zorg en aandacht die ze nodig en waar zij recht op hebben. Ook wij maken ons grote zorgen. De continuïteit van de jeugdzorgketen staat onder druk. Kinderen met complexe problematiek, die bescherming nodig hebben, moeten te lang wachten op de inzet van jeugdbescherming en specialistische jeugdhulp. Dit is het gevolg van onder meer krapte op de arbeidsmarkt, hoge werkdruk bij gecertificeerde instellingen (GI's) en de uitstroom van gekwalificeerd personeel. Dat is een zeer zorgelijke ontwikkeling. Oplossingen voor deze problematiek is nadrukkelijk een gedeelde verantwoordelijkheid en vraagt extra inspanningen van het Rijk, gemeenten en GI's.

Om die reden zijn forse verbeteringen in de jeugdzorg en het stelsel nodig, inclusief de jeugdbescherming. Alle betrokken partijen – gemeenten, aanbieders, professionals, cliënten en het Rijk – zijn het daarover eens. De op 7 september 2022 gepubliceerde eindevaluatie van de herziening van de kinderbeschermingsmaatregelen en de signaalbrief van 9 september 2022 van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid onderstrepen die noodzaak.

Korte termijn acties

Ondanks alle inspanningen in de afgelopen periode, is er op korte termijn meer nodig om ervoor te zorgen dat alle kinderen de hulp en bescherming krijgen die ze verdienen. Zoals uiteengezet in onze brief «Hervormingen jeugdzorg» van mei 2022, sturen we aan op een set maatregelen om de negatieve spiraal te doorbreken die noodzakelijk is om de continuïteit en kwaliteit van de jeugdbescherming te borgen.¹ Hiertoe hebben we het volgende ingezet:

In de zomer hebben wij gesprekken in de regio's gevoerd met de verantwoordelijke gemeenten en GI's om tot een regionale en landelijke verbeteraanpak te komen. Aan deze gesprekken heeft ook Partners voor Jeugd deelgenomen. Op basis van de uitkomsten van de gesprekken hebben we, samen met de GI's en gemeenten, extra maatregelen uitgewerkt die op korte termijn kunnen bijdragen aan een oplossing voor het verminderen van de werkdruk bij jeugdbeschermers. De maatregelen moeten GI's in staat stellen om binnen afzienbare tijd een verlaging in werkdruk te realiseren. Dit doen we onder andere door het verlagen van de caseload, het vergemakkelijken van de inzet van passende jeugdhulp en het beperken van de instroom naar de GI's. Daarnaast zetten we een stimuleringsregeling op om zij-instroom in de jeugdbescherming te bevorderen, is samen met de stakeholders een kwaliteitskaders en prestatiebeschrijving voor jeugdbescherming ontwikkeld en worden succesfactoren uit de regio's opgehaald die bijdragen aan het verlagen van de werkdruk en het behoud van medewerkers bij de GI.

Lange(re) termijn acties

De korte termijn aanpak zoals hierboven beschreven is noodzakelijk voor de problemen van vandaag en morgen en is mede om de periode te overbruggen tot het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming (hierna: Toekomstscenario) en de Hervormingsagenda Jeugd effect zullen hebben. Voor de lange termijn moeten deze trajecten voor het jeugdbeschermingsstelsel zorgdragen dat gezinnen en kinderen beter en sneller geholpen worden

Op dit moment ben ik in gesprek met de partners van de zogenoemde vijfhoek gemeenten (naast het Rijk en VNG, professionals, cliënten en jeugdhulpaanbieders) om te komen tot een Hervormingsagenda Jeugd. In de Hervormingsagenda Jeugd maken we afspraken over het afbakenen van de reikwijdte van de jeugdhulpplicht, waardoor er netto meer hulp beschikbaar komt voor kinderen die deze het hardste nodig hebben, waaronder de groep jeugdigen met een beschermingsmaatregel. Met het wetsvoorstel Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen wordt de beschikbaarheid van zorg voor jeugdigen verbeterd. Dit wetsvoorstel verplicht gemeenten tot regionale samenwerking bij de inkoop en organisatie van bepaalde vormen van (specialistische) jeugdhulp (waaronder de specialistische jeugd-ggz), specialistische jeugdhulp in het strafrechtelijk kader, kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclas-

¹ Kamerstuk 31 839, nr. 853.

sering. Gemeenten werken aan een noodzakelijk doorontwikkeling van het Landelijk Transitie Arrangement, zodat de beschikbaarheid van de meest specialistische zorg wordt verbeterd. Voorts werken we samen met de VNG aan een structurele aanpak van de wachttijden in de regio. Daarnaast maken we afspraken over het versterken van lokale teams, gericht op ontwikkeling van kennis en expertise, door het bieden van lichte jeugdhulp en tenslotte een goede verbinding met de specialistische zorg. Het streven is dat deze agenda eind dit jaar gereed is.

Het Toekomstscenario moet leiden tot een meer gezinsgericht, eenvoudiger, lerend en transparanter jeugdbeschermingsstelsel. We willen dat gezinnen en kinderen waar onveiligheid speelt of een ontwikkelingsbedreiging van een kind aan de orde is, beter en sneller geholpen worden. Tevens is het van belang de rechtsbescherming van ouders en kinderen te waarborgen. Wij verwijzen naar onze brief «Hervormingen jeugdzorg» voor een nadere toelichting op het toekomstscenario.² In de Jeugdbeschermingsbrief die gelijktijdig met deze brief aan uw Kamer is verstuurd, informeren wij u nader over de wijze waarop wij de invoering van het toekomstscenario gaan versnellen.

Tot slot

Ik hoop dat ik uw Kamer mede met verwijzing naar de maatregelen in de brief over jeugdbescherming voldoende heb geïnformeerd over onze inzet om het jeugdzorgstelsel te verbeteren. We zijn ons ervan bewust dat de bescherming en hulp voor kwetsbare kinderen en gezinnen beter moet. Daar werken wij hard aan en hier zijn de korte- en lange termijn aanpakken op gericht.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M. van Ooijen

² Kamerstuk 31 839, nr. 853.